

АЙЗЪК АЗИМОВ

ГОВОРЕЩИЯТ КАМЪК

Част 0 от „Уендъл Ърт“

Превод от английски: Борис Миндов, 1994

chitanka.info

Астероидният пояс е голям, а човешкото му население — малко. Лари Вернадски, в седмия месец от едногодишната си командировка в Станция 5, все по-често се питаше дали заплатата му би могла да компенсира почти пълното усамотение на седемдесет милиона мили от Земята. Той беше слаб младеж, който не търпеше да гледа нито инженер-космонавт, нито обитател на астероид. Имаше сини очи, сламеножълта коса и абсолютно невинен вид, под които се криеше жив ум и изострено от изолацията любопитство.

И невинният вид, и любопитството му послужиха добре на борда на „Робърт Кю“. Когато „Робърт Кю“ кацна на външната платформа на Станция 5, Вернадски се озова на борда почти незабавно. У него имаше някакъв жаден възторг, който при куче би бил съпроводен с махане на опашка и радостна какофония от лай.

Фактът, че капитанът на „Робърт Кю“ посрещна усмивките му с мрачно, кисело мълчание, което придаваше тягостно изражение на едрото му лице, нямаше значение за него. За Вернадски корабът беше горещо желана и добре дошла компания. Тя беше добре дошла с всеки от милионите килограми лед или тоновете замразени хранителни концентрати, складирани в кухня астероид, каквото представляваше Станция 5. Вернадски имаше на разположение всякакви електрически уреди в случай на нужда, всевъзможни заместители, които можеше да се изискват за какъвто и да е вид хиператомен мотор.

Вернадски се хилеше с цялото си момчешко лице, докато попълваше обичайния формуляр, за да бъде превърнат по-късно в компютърни знаци и картотекиран. Отбеляза името и серийния номер на кораба, номера на мотора, номера на походния генератор и тъй нататък, изходен пункт („астероидите, дявол да го вземе, са толкова много, че не зная кой беше последният“ и Вернадски записа просто „Пояс“ — обичайното съкращение на „астероиден пояс“); местоназначение („Земята“); причина за престоя („засичащ хиператомен двигател“).

— От колко души се състои екипажът ви, капитане? — запита Вернадски, хвърляйки поглед към корабните документи.

— Двама — отговори капитанът. — А сега ще прегледате ли хиператомната апаратура? Трябва да товарим стока. — Бузите му бяха синкави от наболата тъмна брада, държеше се като закоравял,

дългогодишен рудотърсач по астероидите, ала говореше като образован, почти културен човек.

— Разбира се. — Вернадски помъкна чантата си с контролните уреди към машинното отделение, следван от капитана. Провери с небрежна бързина електрическите вериги, вакуумността, мощността на силовото поле.

Капитанът, който знае защо, го озадачаваше. Макар и да не харесваше заобикалящата го среда, Вернадски смътно съзнаваше, че има хора, които намират очарование в огромната празнота и свобода на космическото пространство. Но предполагаше, че човек като този няма да стане астероиден рудотърсач единствено от любов към самотата.

— С някакъв особен вид руда ли боравите? — попита той.

Капитанът се намръщи и отговори:

— Хром и манган.

— Така ли?... На ваше място бих сменил Дженъровия газопровод.

— Той ли е причина за аварията?

— Не, не е. Но е малко износен. Рискувате да получите нова повреда след не повече от един милион мили. Докато корабът ви е тук...

— Добре, ще го сменя. Но ще откриете къде засича, нали?

— Ще направя всичко възможно, капитане.

Последните думи на капитана бяха толкова резки, че смутиха дори Вернадски. Известно време той работи мълчаливо, после се изправи.

— Полурефлекторът ви е завоалиран от гама-лъчи. Всеки път, когато позитронният лъч се върне в първоначалното си положение, двигателят угасва за секунда. Ще трябва да го смените.

— Колко време ще бъде нужно за това?

— Няколко часа. Може би дванайсет.

— Какво? Та аз и без това съм закъснял!

— Няма как. — Вернадски губеше доброто си настроение. — Нищо повече не мога да направя. Системата трябва да се промива три часа с хелий, преди да мога да вляза вътре. И тогава ще изпробвам новия полурефлектор, а това изисква време. Бих могъл да го оправя за няколко минути, но все пак ще бъде само „почти“. Ще претърпите авария, преди да достигнете орбитата на Марс.

Капитанът се намръщи.

— Добре. Започвайте.

Вернадски маневрираше внимателно с цистерната хелий на борда на кораба. Тези маневри бяха още по-трудни поради обстоятелството, че самият Вернадски нямаше тегло.

Тъй като вниманието му беше съсредоточено изцяло върху цилиндъра, той зави неправилно в претъпканите помещения и за миг се озова в някаква необикновена затъмнена стая.

Успя да извика уплашено и после върху му се нахвърлиха двама души, изблъскаха цилиндъра му и затвориха вратата зад него. Вернадски не каза нищо, докато скачваше цилиндъра с всмукателния клапан и слушаше тихото съскане на хелия, който промиваше вътрешността. После любопитството взе връх над предпазливостта и той каза:

— Вие имате на борда си силиконий, капитане. И то голям.

Капитанът се обърна бавно към Вернадски и произнесе с безизразен глас:

— Така ли?

— Видях го. Ще ми позволите ли да погледна по-добре?

— Защо?

— Вижте какво, капитане, аз съм на тази скала повече от половин година. Чел съм за астероидите всичко, което можах да намеря, включително и всичко за силикониите. А никога не съм виждал дори малък силиконий. Моля ви.

— Мисля, че тук трябва да се върши работа.

— Само промиването с хелий ще продължи няколко часа. Дотогава няма какво друго да правим. Впрочем как така носите със себе си силиконий, капитане?

— Като домашно животно. Някои хора обичат кучетата. Аз пък обичам силикониите.

— Успяхте ли да го накарате да говори?

Капитанът се изчерви.

— Защо питате?

— Някои от тях говорят. Други дори четат мислите.

— Какъв сте вие? Специалист по тия боклуци?

— Чел съм за тях. Хайде, капитане, позволете ми да надзърна.

Вернадски се стараеше да не се издава. Беше забелязал, че от двете страни на капитана стоеше по един член на екипажа. И тримата бяха по-едри, по-тежки от него и без никакво съмнение — въоръжени.

— Но какво лошо има в това? — каза Вернадски. — Та няма да го открадна. Искам само да го видя.

Може би благодарение на недовършената ремонтна работа беше жив в момента. А и поради вида му на весела, глуповата невинност.

— Е, добре — каза капитанът, — елате.

И Вернадски го последва, но гъвкавият му ум работеше дейно, а пулсът му явно се ускори.

Вернадски гледаше с голямо благоговение и малко отвращение сивото вещество пред себе си. Вярно, никога не беше виждал силиконий, но бе разглеждал триизмерни снимки и чел описания. И все пак в реалното присъствие имаше нещо, което нито думи, нито снимки могат да заместят.

Кожата му беше мазно-сива и гладка. Движенията — бавни, както подобава на същество, което е живяло в камък и самото е нещо като камък. Под тази кожа се забелязваше трептене на мускули; но то се движеше с помощта на плочки — тънки каменни пластинки, които се плъзгаха мазно една върху друга.

Имаше яйцевидна форма, заоблено отгоре, сплескано отдолу, с два вида придатъци. Отдолу се намираха „краката“, разположени радиално, общо шест, завършваха с остри кремъчни краища, заякчени с метални наслоения. Тези краища можеха да пробиват скала, да я чупят на ядивни късчета. На плоската долна повърхност на съществото се намираше единственото отвърстие към вътрешността, в която влизаха надробени скални късчета. Вътре варовиковите и хидратни силикати реагираха и образуваха силициево-органичните съединения, от които бяха изградени тъканите на съществото. Излишните силициеви двуокиси се изхвърляха през отвора като твърди бели каменисти екскременти.

Колко се бяха чудили екстратеролозите над гладките камъчета, които лежах пръснати из малки кухни в скалистата структура на астероидите, преди да открият първите силиконии. От най-високата точка на гърба на съществото излизаха останалите придатъци — два обърнати конуса, издълбани в противоположни посоки и прилепващи плътно в успоредни вдлъбнатини на гърба, които можеха да се вдигат и

малко нагоре. Когато силиконият ровеше в скала, „ушите“ се свиваха назад за обтекаемост. Щом почиваше в някоя издълбана кухня, те можеха да се вдигат за по-добро и по-чувствително възприемане на звука. Някои екстратеролози смятаха, че „ушите“ може би имат нещо общо с елементарните телепатични способности, притежавани от четириногите.

Силиконият пълзеше бавно по някакъв омазнен камък. В един ъгъл на помещението бяха пръснати и други подобни камъни, които представляваха хранителния запас на съществото.

— Та това е същинско чудовище — учуди се Вернадски. — Широко е повече от една стъпка.

Капитанът изръмжа безучастно.

— Къде го намерихте? — попита Вернадски.

— В една от скалите.

— Хм, слушайте, най-голямото, открито досега, е около пет сантиметра. Бихте могли да продадете това на някой музей или университет на Земята.

Капитанът повдигна рамене.

— Е, вече го видяхте. А сега да се връщаме при хиператомната апаратура.

Стиснал Вернадски здраво за лакътя, той тъкмо се обръщаше, когато се чу някакъв бавен и неясен глас, глух и дрезгав.

Гласът се получаваеше от грижливо модулираното търкане на камък в камък и Вернадски се вторачи почти с ужас в говорещия.

Беше силиконият, внезапно превърнал се в говорещ камък. Той произнесе:

— Човекът се чуди може ли това нещо да говори.

— Кълна се в Космоса, то говори! — прошепна Вернадски.

— Добре де — каза капитанът, — видяхте го, чухте го. Да вървим.

— И дори чете мислите — вметна Вернадски.

Силиконият произнесе:

— Марс се завърта за четири часа три седем и половина минути. Плътноста на Юпитер е едно точка две две. Уран е открит в година едно седем осем едно. Плутон е планетата, която е най-далеч. Слънцето е най-тежко, с маса две нула нула нула нула нула нула.

Капитанът задържа Вернадски настрана. Лари, полувървейки назад, полупрепъвайки се, слушаше като омагьосан заглъхващото жужене на нулите.

— Отде научава всички тези неща, капитане? — попита той.

— От една стара книга по астрономия, която му четем.

— От времето преди космическите пътешествия — обади се с отвращение един от членовете на екипажа.

Вернадски провери хелиевата струя за гама-радиация и най-после дойде време да прекрати промиването и да пристъпи към работа във вътрешността. Трудеше се много старателно и прекъсна само веднъж, за да сръбне кафе и да си отдъхне.

— Знаете ли как си го представям, капитане? Това нещо живее в някоя скала, прекарва целия си живот във вътрешността на някой астероид. Стотици години може би. Изваждате го и то открива, че светът не е скала. Открива трилион неща, които никога не си е представяло. Затова се интересува от астрономия...

Страшно му се искаше да измъкне нещо по-конкретно. Но капитанът, облегнал се на стената със скръстени ръце, каза само:

— Кога ще свършите?

Това бяха последните му думи и Вернадски бе принуден да се задоволи с тях. Най-после моторът беше поправен и капитанът плати сносен хонорар в брой, взе разписката и потегли с ослепителната хиперенергия на кораба.

Вернадски проследи излитането с почти непоносимо вълнение. После се промъкна бързо до своя субетерен предавател.

— Трябва да съм прав — мърмореше си той.

Полицаят Милт Хокинс получи съобщението, уединен в станцията, към която беше придаден — Патрулна станция, Астероид №72. Той имаше двудневна брада, консервна кутия с изстудена бира и филмовизор, а неизменната тъга върху широкото му червендалесто лице беше резултат от самотата, както пресилената веселост в очите на Вернадски.

Гледайки в тези очи, полицаят Хокинс се зарадва. Макар и това да беше само Вернадски, компанията си е компания. Той извика гръмогласно „здравей“ и заслуша с наслада звука на този глас, без да го е особено грижа за това, което казваше. После изведнъж веселостта му се изпари, той наостри и двете си уши и рече:

— Чакай. Ча-кай. Какво разправяш?

— Ама че си тъп полицай! Не слушаш ли? Аз се дера да ти говоря.

— Разкажи всичко подробно. Каква е тази история за някакъв си силиконий?

— Тоя тип има на борда си силиконий. Нарича го домашно животно и го храни с мазни камъни.

— Така ли? Рудотърсач на астероид е способен да обяви за домашно животно дори парче сирене, ако успее да го накара да говори.

— Но това не е обикновен силиконий. Този е широк трийсет сантиметра. А откъде черпи енергията си силиконий с такива размери? Чрез пряко поглъщане на гама-лъчи.

— Кой казва това?

— Казва го един човек на име Уендъл Ърт. Той е екстратеролог от голям калибър. Твърди, че именно за това са предназначени ушите на силикония. Те улавят гама-лъчите на такива честоти, които никой човешки уред не може да открие.

— И какво от това? — попита Хокинс.

— Ърт казва, че на никой астероид няма достатъчно гама-радиация, която да поддържа енергията на силиконий с такива размери. Значи този е дошъл от астероид, който просто гъмжи от такива животинки, бъка от уран, червив е от гама-лъчи. Някой умник случайно каца на този астероид, забелязва, че скалите са топли, и се замисля. А капитанът на „Робърт Кю“ не е невеж катерач по скалите. Той е съобразителен човек. Сега вече знае, че е попаднал на най-невероятната находка в цялата история. И няма нужда от проби. Силиконият може да го заведе до богати жили. Той може да чете мислите и да се научи да говори. Капитанът е готов да се възползва от случая. Добивът на уран е държавен монопол. На рудотърсачи без разрешение не е позволено дори да носят гайгерови броячи. Това е идеално положение за капитана.

— Може би си прав — каза Хокинс.

— Не може би, а напълно. Да беше ги видял как ме обградиха, докато гледах силикония, готови да се нахвърлят върху ми, ако кажа една погрешна дума. Трима души, всеки от тях по-едър от мен, всеки от тях въоръжен и всеки от тях, предполагам, готов да ме убие. Какво можех да направя според теб?

— Е, добре, но какво ще правим сега ние?

— Излез и ме настигни. Аз поправих полурефлекторите им по моему. Енергозахранването им ще прекъсне напълно най-много след десет хиляди мили. А в Дженъровия газопровод инсталирах следящо устройство. И нека никой друг не знае за това. Само ти, аз и полицейският кръстосвач. Те няма да имат енергия, а ние ще разполагаме с едно-две оръдия. Ще ни кажат къде е ураниевият астероид. Ще установим местонахождението му, после ще се свържем с щаба на полицейската патрулна служба. Ще им предадем трима контрабандисти на уран, един огромен силиконий и един едър, тлъст къс ураниева руда. И ти ще получиш чин лейтенант, а аз ще бъда преместен на постоянна работа на Земята. Съгласен ли си?

Хокинс беше зашеметен.

— Съгласен съм — изрева той. — Идвам веднага.

Настигнаха кораба почти без да го виждат, освен от слабия отблясък от отразената слънчева светлина.

— Не им ли остави достатъчно енергия за светлините на кораба?
— попита Хокинс.

— Те я пестят с надеждата, че някой ще ги прибере — отговори Вернадски.

Полицейският кръстосвач се приближи спираловидно. Набелязаната им жертва се носеше в космическото пространство с постоянна скорост десет хиляди мили в час. Кръстосвачът се нагоди към скоростта ѝ и се насочи към нея.

По лицето на Хокинс премина кисело изражение.

— Тю да се не види!

— Какво има?

— Корабът е ударен. От метеор.

Всякакъв възторг изчезна от лицето и гласа на Вернадски.

— Разбити ли са?

— Има дупка колкото врата на хамбар. Съжалявам, Вернадски, но тая работа не ми харесва.

Вернадски затвори очи и преглътна с усилие. Той разбираше какво иска да каже Хокинс. Вернадски умишлено бе повредил кораба — деяние, което можеше да се окачестви като углавно престъпление.

Влязоха в разбития кораб, защитени напълно от космическите си костюми.

„Робърт Кю“ беше разнебитен и отвън, и отвътре. Без енергия не бе имал възможност да вдигне и най-слабия защитен екран срещу скалата, която го беше ударила. Тя бе пробила корпуса на кораба, сякаш бе от станиол. Разрушила бе пилотската кабина, изсмукала въздуха на кораба и убила тримата на борда.

Вернадски, които никога не бе виждал такава смърт в космическото пространство, усети гадене, но успя да предотврати повръщането.

— Хайде да изпробваме рудата, която носят — каза той. — Силиконият трябва да е жив.

Вратата на трюма беше изкорубена от силата на сблъскването и там, където се бе откъснала от рамката, зееше дупка. Хокинс приближи брояча си до тази дупка. Той заграка като милион свраки.

Нужни бяха два изстрела с пистолет, за да се отвори изкорубената врата и пред фенерчетата им се разкриха цели тонове камъни.

Хокинс вдигна два средно големи къса и ги пусна внимателно в един от джобовете на костюма си.

— Като вещественно доказателство — каза той — и за проба.

— Не ги дръж много дълго близо до кожата си — предупреди Вернадски.

— Костюмът ще ме предпазва, докато ги пренеса на кораба. Знаеш, че не е чист уран.

— Обзалагам се, че е почти чист.

— Е, голям удар е това — каза Хокинс. — Ликвидирали сме може би цяла контрабандистка организация или част от нея. Но какво ще правим по-нататък? Единствените, които знаят къде е ураниевият астероид, са мъртви.

Настроението на Вернадски спадна. Без самия астероид те имаха само три трупа и няколко тона ураниева руда.

— Но, Боже космически, силиконият! Той може да живее във вакуум и знае къде е астероидът.

— Правилно — подкрепи го Хокинс. — А къде е това нещо?

— В задната част на кораба — извика Вернадски. — Насам.

Силиконият блесна под светлината на фенерчетата им. Движеше се и беше жив.

Пренесоха го внимателно и предпазливо, като обвитите им в метал пръсти докосваха мазната повърхност на съществото почти с нежност. Хокинс го държеше, докато се отблъскваше с ритници от „Робърт Кю“.

* * *

Сега съществото лежеше в командната кабина на кръстосвача. Вернадски не можа да изчака, каза:

— Умееш ли да четеш мислите ни?

Затаи дъх, докато най-последно скърцането на каменните повърхности се превърна в думи.

Силиконият произнесе: „Да“. После каза: „Навред наоколо пустота. Нищо.“

— Какво? — запита Хокинс.

Вернадски му направи знак да мълчи.

— Предполагам, че има предвид пътуването през космическото пространство точно в момента. Трябва да го е поразило.

Крецейки, като че искаше да направи мислите си по-ясни, той каза на силикония:

— Човеците, които са били с теб, са събирали уран, специална руда, радиация, енергия.

— Те търсеха храна — чу се слаб, дрезгав глас.

Разбира се! Уранът беше храна за силикония. Източник на енергия.

— Посочи ли им къде могат да го намерят? — попита Вернадски.

— Да.

— Едвам го чувам — обади се Хокинс.

— Има му нещо — каза Вернадски загрижено. Завика пак: — Добре ли си?

— Не добре. Въздух избяга навън. Нещо лошо вътре.

— Внезапната декомпресия трябва да го е повредила — измърмори Вернадски. — Слушай, ти знаеш какво искам. Къде е убежището ти? Мястото с храна?

Двамата мъже мълчаха и чакаха.

Ушите на силикония се вдигнаха бавно, трепнаха и пак клюмнаха.

— Там — проговори той. — Ей там.

— Къде? — изкрещя Вернадски.

— Там.

Силиконият лежеше свит на пода. Сега беше неподвижен и във външността му имаше някаква унилоост, която изглеждаше зловеща.

— Капитанът е знаел откъде вземаш храната си — каза Вернадски. — Разполагал е с някакви числа за мястото, нали? — Той се молеше силиконият да разчете мислите му, а не само да слуша думите му.

— Да — отговори силиконият с въздишка, получена от търкането на камък о камък.

— Три групи числа — подсказа Вернадски. — Три координати в космическото пространство с прибавени към тях дати, обозначаващи три положения на астероида в орбитата му около Слънцето. Кои са числата? Запиши ги, Хокинс. Вземи лист.

Но силиконият отговори:

— Не знам. Числа не важни. Там храня аз.

— Не са му били нужни координатите, затова не им е обърнал внимание — каза Хокинс.

— Скоро не... жив — каза силиконият. — Скоро мъртъв...

— Почакай — замоли се Вернадски. — Капитанът не записа ли някъде тези числа? Къде? Къде?

— На астероида — прошепна силиконият.

И вече не проговори. Беше мъртъв камък.

Вернадски поклати глава.

— Цяло състояние във вид на уран. Най-голямата находка в историята, а не знаем къде се намира.

* * *

Нещо почти като усмивка растягаше устните на Х. Ситън Девънпорт, агент на Земяното бюро за разследване, когато оглеждаше широкото помещение с редиците книги-филми. Собственикът им, седнал на някаква комбинация от кресло и бюро, разгръщаше бавно

листовете с официалните доклади, които държеше в ръка. Това беше доктор Уендъл Ърт, според специалистите най-видният екстратеролог на Земята. Ърт никога през целия си живот не бе се отдалечавал на повече от един час път пеш от жилището си в района на университета.

Той вдигна глава и изгледа сериозно инспектор Девънпорт.

— Много умен човек е този младеж Вернадски — каза той.

— Заради изводите, които е направил от наличието на силикония? Съгласен съм — отвърна Девънпорт.

Доктор Ърт беше специалист по силиконииите. Именно затова Девънпорт бе дошъл да се посъветва с него.

Доктор Ърт завърши четенето, сложи листовете на бюрото си, взря се през очилата си и склочи ръце на корема си.

— Можете ли да повторите въпроса си, инспекторе?

— Вярно е, както твърдите, че силиконий с описаните в доклада размери и вид може да се намери само в свят, богат на уран.

— Радиоактивен материал — прекъсна го доктор Ърт. — Торий може би, макар че е възможно и да е уран.

— Колко голям е бил този свят?

— Може би една миля в диаметър. А не е изключено и повече.

— Колко тона уран или по-точно радиоактивен материал?

— Трилиони. Минимум.

— Ще бъдете ли така добър да изложите всичко това под формата на писмено мнение, под което да сложите подписа си?

— Разбира се.

Девънпорт посегна към папката с доклади.

Но ръката на доктор Ърт легна тежко върху папката.

— Почакайте. Как ще намерите астероида?

— С гледане. Ще възложим на всеки разполагаем кораб да изследва определен район от космическото пространство.

— Разходи, време, усилия! И никога няма да го намерите. Има по-добър начин да се открие астероид. Аз мога да го намеря.

— А как? — В гласа на инспектора звучеше слаба нотка на полунадежда.

— Първо — каза доктор Ърт — цената.

— Цената ли?!

— Или хонорара, ако предпочитате. Когато правителството се добере до астероида, на него може да има още един голям силиконий.

Единствената форма на живот с твърди силициеви тъкани и течен силиций вместо кръвообращение. Може би в тях се крие отговорът на въпроса дали астероидите са съставлявали някога част от едно-единствено планетно тяло. И на много други въпроси... Разбирате ли?

— Искате да кажете, че желаете да ви се предаде един голям силиконий?

— Жив и в добро състояние. Безплатно.

Девънпорт кимна.

— Уверен съм, че правителството ще се съгласи. А сега кажете, какво имате предвид?

— Думите на силикония — произнесе спокойно доктор Ърт.

Девънпорт го изгледа озадачено.

— Какви думи?

— Отбелязаните в доклада. Точно преди силиконият да умре, Вернадски го запитал къде е вписал капитанът координатите, а той отговорил: „На астероида.“

През лицето на Девънпорт премина сянка на дълбоко разочарование.

— Та това ни е известно, докторе. То не значи нищо. Кой астероид? Не можем да установим координатите му. Дали не е някои друг астероид, който „Робърт Кю“ е използвал като главна база?

— Вие отбягвате очевидното, инспекторе! Защо не се запитате какво значи за силикония фразата „на астероида“? Не за вас или за мен, а за силикония.

Девънпорт се намръщи.

— Силиконият е научил за космическото пространство от един текст по астрономия, които му е бил прочетен. Предполагам, че в книгата се е обяснявало какво е астероид.

— Точно така — изгука доктор Ърт. — А каква е била дефиницията? Астероидът е малко тяло, по-малко от планетите, което се движи около Слънцето по орбита, разположена, общо взето, между орбитите на Марс и Юпитер. А какво е „Робърт Кю“?

— Кораба ли имате предвид?

— Така го наричат *вие* — каза доктор Ърт. — *Корабът*. Но книгата по астрономия е стара. В нея не се споменава нищо за кораби в космоса. Тя е била от времето преди космическите кораби. Следователно какво е „Робърт Кю“? Не е ли малко тяло, по-малко от

планетите? И докато силиконият бил на борда му, не се ли е движел около Слънцето по орбита, която, общо взето, е разположена между орбитите на Марс и Юпитер?

— Искате да кажете, че силиконият е смятал кораба просто за един астероид и когато изрекъл „на астероида“, е подразбирал „на кораба“?

— Точно така.

Никакво изражение на радост или облекчение не озари мрачното лице на инспектора.

— Това не е решение, докторе.

— Напротив, решение е.

— Но нали претърсихме „Робърт Кю“. Разглобихме го парче по парче, лист по лист. Почти го разпоихме.

— И нищо ли не открихте?

— Нищо.

— Може да не сте гледали където трябва.

— Гледахме *навсякъде*. — Инспекторът стана, като че ли се канеше да си върви. — Изследвахме целия кораб. Няма вероятност тия координати да се намерят където и да било на него.

— Седнете, инспекторе — каза спокойно доктор Ърт. — Вие все още не се замисляте както трябва върху думите на силикония. Силиконият е учил английски, като вземал оттук една дума, оттам друга дума. Не е можел да говори идиоматичен английски. Това личи по някои от изказванията му. Например казал „планетата, която е най-далеч“, вместо „най-далечната планета“. Разбирате ли?

— Е, и?

— Този, който не може да говори един език идиоматично, или си служи с идиоми от своя език, преведени дума по дума, или просто използва чужди думи според буквалното им значение. Силиконият не е имал свой говорим език, следователно можел да прибегне само до втория вариант. Казал: „На астероида“. *На* него. Не е подразбирал на лист хартия, подразбирал е буквално на кораба.

— Доктор Ърт — произнесе Девънпорт тъжно, — и *на* самия кораб нямаше никакви тайнствени надписи.

Доктор Ърт потупа с ръка обемистия си корем и намести очилата си.

— На борда на космически кораб, инспекторе, има само едно място, където тайни числа могат да останат напълно скрити. А къде никой не би ги забелязал, при все че ясно могат да се видят? Къде ще бъдат на сигурно място, въпреки че стотици очи ги гледат?

— Къде? Посочете мястото!

— Ами на ония места, където вече има числа.

— За какво говорите?

— За серийния номер на кораба, издълбан на самия корпус. Забележете, *на* корпуса. Номера на мотора, номера на походния генератор. И няколко други. Всеки от тях издълбан на неделими части от кораба. *На* кораба, както казал силиконият.

Гъстите вежди на Девънпорт се повдигнаха, сякаш изведнъж бе проумял.

— Ако наистина сте прав, надявам се да намерим силиконий, два пъти по-голям от този на „Робърт Кю“. — Прелисти бързо досието и извади официален формуляр на Земяното бюро за разследване. — Ние отбелязахме всички разпознавателни числа, които намерихме. Ако три от тези приличат на координати...

— Можем да очакваме, че са се постарали донякъде да ги замаскират — забеляза докторът. — Вероятно са прибавени някои букви и цифри.

Взе бележник и побутна друг към инспектора. Няколко минути двамата мълчаха, записвайки бързо серийните номера, зачеркваха явно неуместните цифри. Най-после Девънпорт въздъхна.

— Предавам се — призна той. — Мисля, че сте прав: номерата на мотора и калкулатора несъмнено са прикрити координати и дати. Какво открихте вие, докторе?

— Сега имам две координати и знам къде е записана третата.

Инспекторът издаде рязко възклицание.

— Но разбира се! Номерът на самият кораб, който не е вписан тук... защото се е намирал точно на онова място на кораба, където го е ударил метеорът... — Изведнъж набръчканото му лице светна. — Номерът е унищожен, но можем да го научим веднага от Междупланетната регистратура.

— Опасявам се — рече доктор Ърт, — че ще оспоря поне втората част от изказването ви. Регистратурата ще има само първоначалния

законен номер на кораба, но не и замаскирания координат, който капитанът сигурно е променил.

— И заради това случайно попадение астероидът завинаги е загубен — промърмори Девънпорт. — Каква полза би имало от две координати без третата?

— Вероятно много голяма за двуизмерно същество — произнесе доктор Ърт отсечено. — Но за същество с нашите измерения — той потупа корема си — е нужна третата... която аз, за щастие, случайно имам ей тук.

— В досието на Земното бюро за разследване? Но ние току-що проверихме списъка с номерата...

— *Вашия* списък, инспекторе. В папката е приложен и първоначалният доклад на младия Вернадски. И разбира се, отбелязаният там сериен номер на „Робърт Кю“ е старателно фалшифицираният, под който е курсирал тогава — защо да се възбужда любопитството на един механик-ремонтър, като се допусне да забележи едно несъответствие.

Девънпорт посегна към един бележник и към списъка на Вернадски. Направи кратко изчисление и се ухили.

Доктор Ърт се привдигна от креслото си с доволно пухтене и заситни към вратата.

— Винаги ми е приятно да ви видя, инспектор Девънпорт. Отбивайте се пак. И не забравяйте, че правителството може да разполага с урана, ала аз искам най-важното: един огромен силиконий, жив и в добро състояние.

Той се усмихваше.

— И за предпочитане — вметна Девънпорт — да може да подсвирква.

Което и сам правеше на излизане.

Публикувано в списание „Антени“, брой 138/1994 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.